XLVIII évf. Mercurea-Ciuc, 1936 január 5. 1. szám.

Laptulajdonos: Özv. VÁKÁR LAJOSNÉ
Felelős szerkesztő: RÉSZEGH VIKTOR
Kiadóhivatal: Vákár könyv- és papirkereskedése Csíkszeredán, hová a hirdetések árai és előfizetési díjak előre küldendők.
Egyes szám ára Lei 8.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre Lei 160.—
Félévre „ 80.—
Negyedévre . . „ 40.—
Külföldre egy évre „ 440.—
Hirdetési díjak a legolcsóbban számíttatnak.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Nyilttéri közlemények díja soronkint Lei 25.—
Megjelenik minden vasárnap

1936.

Boldog ujévet deritsen s hozzon a világra a Bethlehemben földre szállott Isten-ember. Most ezzel köszöntünk be olvasóinkhoz, de ezzel is üdvözöljük egymást s igy kivánjuk a boldog ujévet. Hisz máskor is volt ujév s kivántunk egymásnak minden jót, bár a fele beteljesedett volna, mégis mi lehet az oka, hogy legtöbbször flaskóval végződött? Mi garantálja, hogy ez az év másképp fejeződik be?

Azért jó lesz a bekezdő sort még egyszer figyelmesen elolvasni, mert fogadni mernék, hogy sablonosan keresztül futott tekinteted rajta. Nem olvastad figyelemmel, lélekkel. Azt mondják, a betű éltet is, öl is. A betűből lélek sugársik ki, az irónak a lelkületét tükrözöm vissza. Megszoktad, hogy olvasmányaid felületesen veszed, csak az idegeidet felcsigázó hir érdekel, szóval ami izgat, a te enervált fiziku modat injekciózza. Pedig rosszul vélekedel. Megszokod a szérimot s a narkotikum már nem hat.

Miért nem sikerül az ember terve s nem válik valóra a jó kivánság? Mert elbizakodottak vagyunk, tulságosan bizunk magunkban, mintha minden tőlünk függne s kis mindenhatók lennénk. Miért mondjuk, hogy boldog ujévet kivánunk, vagy mikor találkozunk egymással, miert üdvözöljük igy, hogy jó reggelt, napot, estét, szerencsét? A reggelt, napot, estét, szerencsét Ur adja? Nem a jó Isten? Hát akkor miért vindikáljuk el tőle? Hisz Ő mondotta: Nálam nélkül semmit sem tehettek. A mai ember mégis megpróbálja: uj Bábelt csinál. Pedig előre tudhatja, hogy szisziszfuszi munkát végez. A XX. század embere szégyenli Istent. Mintha kompromitálás lenne, ha Istenre szorulunk s őt hivjuk segitségül?!

Emberé a munka, Istené az áldás. Ember tervez, Isten végez.

Az uj évben azt tanulja meg mindenki: a terveiből, számításából sohase hagyja ki az Istent! Ne szóljunk be Isten dolgaiba, ne toljuk fel magunkat mindenhatónak, mert akkor felelősek is vagyunk mindenért. Azért volt rossz évünk s lettünk szerencsétlenek, mert Isten nélkül dolgoztunk és éltünk. Mától kezdve ugy köszönésünkhöz, mint kivánatainkhoz s munkánkhoz — terveinkhez tegyük hozzá: Ha Isten megsegit s Ő adjon mindent nekünk. Boldog Ujévet adjon Isten! Mert, aki Istenben bizik, nem fog csalatkozni.

Oh szép Jézus, ez uj esztendőben légy hiveiddel!!

P. Réthy Apollinárisz.

Majláth püspök karácsonyi körlevele.

Majláth püspök ur hónapok óta korházban fekszik. Ő, aki mindig annyi szeretettel és állandó munkássággal állott az erdélyi rom. kath. egyházmegye élén most egészsége érdekében pihenésre van itélve. Nehéz itélet ez a mi drága Püspök urunknak, aki örökös tevékenység, aggódás és önzetlen, minden vagyonát feláldozó munkása volt hiveinek. Csikmegye katholikus népe különösen sokat kapott a Főpásztornak ebből a ragaszkodó szeretetéből, amely most betegségében is olyan sok idegondolással nyilatkozik meg. Bizonyitéka ennek a karácsonyi körlevél, amelyet papjaihoz intézett s amelyben olyan megható szavakkal figyelmezteti őket a népünkkel való törődés nagy feladataira és arra a lélekvesztő munkára, amelyre hova tovább nagyobb szüksége van megmaradásunknak. A körlevél:

Krisztusban szeretett Papjaim!

A csendes visszavonultságban, amelyet kezelő orvosaim a teljes gyógyulás érdekében szükségesnek tartottak, fokozottabb szeretettel gondolok egyházmegyémre, szeretett papjaimra és hiveimre. Remélem a jóságos Istentől, hogy erőtlenségemet megerősiti és még dolgozhatom egyházmegyém javára. Addig is imádságaimmal együtt a betegséggel járó nehézségeket és áldozatokat ajánlom fel különösen értetek. — Krisztusban szeretett Testvéreim, kik a nap terhét és hevét viseltek s akiknek nemcsak munkájától, hanem életétől is függ népünk sorsa és boldogsága. Valóban ti vagytok „Krisztus szolgái és Isten titkainak sáfárai". (I. Kor. 4. 1); és egyben ti vagytok a „föld sója", „a világ világossága" is. (Mt. 5, 13, 14)

Atyai szeretettel kérlek ezért titeket és buzditalak az apostol szavával: élesszétek fel ujból az Isten kegyelmét, mely kezem feltétele által bennetek van (cf. II. Tim. 1, 6) Ma többet kiván tőletek Krisztus és szent Egyháza, mint valaha; mert fontosabb és felelősség teljesebb, mint bármikor, a papnak munkája és élete egyaránt. Végtelenen kötelessegét mulasztónak és hűtelen szolgának kell ma tartanunk azt a papot, aki sáfárságát abban látja, hogy a hivatalnok pontosságával rendelkezésre áll hiveinek — ha hozzá jönnek, de nem keresi a legelhagyatottabb szórványban is az elveszett bárányt. Vigasztalnotok kell és erősiteni a szegénység nélkülözései közt a népet, de óvni is a hit veszedelmeiben és az erkölcsi eltévelyedések forgatagában. Gondoljatok arra a veszedelemre, ami már ősi katholikus falvainkat is megmételyezi, a születések mesterséges megakadályozásának megdöbbentő jelenségeire; gondoljatok a hitehagyások szomoru eseteire, a bünök pusztitásaira; gondoljatok a szórványokban elhagyottan élő hivek lelki veszedelmeire, kik anyanyelvükkel együtt hitüket is elfelejtik. Tőletek várja és kivánja Krisztus és Egyháza mindenütt a segitséget és munkát.

Erőtlen és eredménytelen azonban a papnak munkája s minden fáradozása, ha élete példája nem erősiti meg tanitását s ha Krisztus kegyelme és szeretete nem tölti be lelkét. Áldanunk kell érte Istent, hogy mink is a jászolban nyugvó, szegény „Krisztusnak részesei lettünk" (Zsid. 3 14) mert igy vagyunk igazán lelkipásztorai szegény, nélkülöző népünknek: de járuljon ehhez az anyagiak szeretetétől való elszakadás és szegénységünk következményeinek önkéntes vállalása is. Legyen fedhetetlen papi életünk, amelyhez a rosszakarat gyanuja sem férhet; legyen buzgóbb és jobb imádságunk, mély és bensőséges lelki életünk és teljes a kapcsolódásunk Krisztushoz: ez ad erőt szent és fölemelő hivatásunk teljesitésére s ez teszi papi munkánkat is áldásossá, eredményessé.

Fáj lelkemnek hogy e nehéz időkben távol kell lennem tőletek, szeretett Testvéreim és nem osztathatom meg veletek a munkát. De „szüntelen gondolunk Istenünk és Atyánk előtt hitetek munkájára, szeretetek művére és türő reménységetekre" (I Tesz. 1, 3); s ez megvigasztal engem. Szeretettelteljes gonddal figyelem életetek folyását és munkáitokat s nem szünöm meg kérni Urunk Istenünk kegyelmét, „hogy szeretetetek mindjobban gazdagodjék... az Isten dicsőségére" (Fil. 1, 9).

Neveljük a népet.

Külön kell fogni a problémát és magasba lenditve megmutatni. Meg kell már látni egyszer, hogy milyen szervezetlenségben leledzik a falu. Hogy ténferegnek egymás mellett, de egymástól pillanatnyilag felmérhetetlen távolságra, az egymásra utalt emberek.

Csodálatos és keserű játéka a sorsnak, hogy minden idők kisebbségi sorsai egymáshoz közelebb vitték, tanitották az addig kösömbös egyhangusságban, céltudatlanul ténfergő vértestvéreket. A székelység, jobban mondva az erdélyi magyarság életében ez a magától érthető folyamat egyáltalán nem érezhető. Politikai, közgazdasági és kulturális életünk egyaránt nem mágneses tulajdonságuak. Ne áltassuk szép szavakkal magunkat: nem vonzanak. Nem állanak egymáshoz lapult, szoros elvonalban. Nem fütik élniakararáset jelző lendületben lévő tünetek. Itt-ott felcsillan egy-egy reménytjelző fénysugár, hogy pár, mártani pontossággal kiszámitott erőszakos körután, a semmiségbe tünjenek s ujabb, az előbbinél sokkal nagyobb kétségbeesést hagyjanak maguk után.

Szomoru helyzet ez, de valóság A valóságokkal pedig illik egyszer leszámolni.

Tagadhatatlan tény, hogy zürzavaros, egyre lefelé hajló gazdasági életünk mellett, kulturális lendületünk is látszólagos. Különösen akkor döbben rá az ember szegényes állapotainkra ha a falut szemléli. A falut, mely hivatva van az utánpótlást adni.

A fehérre meszelt, ősi tradiciókhoz hiven épült székely házakban, már nem az egyensulyt jelentő élet folyik. Szesszel vegyes átkos torzsalkodás s nem utóló helyen jelentgetéseken alapuló látszólagos előrejutás jellemzik az életet. Megdöbbentőbbnél megdöbbentőbb eseményhalmazatok játszódnak le falun. A legszebb székely szokások testvér vértől harmatos bicskák, dorongok, fejszefokok és más „jófajta" késbelik alatt megcsufolva fekszenek nem egy esetben az ucca porában, mint ahogy történt legutóbb Bálint Vilmos plebános minden könyörgő és kétségbeejtő figyelmeztetése dacára is Csíkszenttamáson.

Minden ellenkező hiresztelés dacára a székelyfalvak valóságos helyzete kétségbeejtő. Eldurvult erkölcsök hadakoznak egymással vak sötétségben. A sötétség pedig nem kedvező talaj a fejlődés számára. Ezen változtatni kell. Idők és jövő fennmaradásunk parancsolják.

Egészen az utóbbi időkig dicséretes lendülettel folyt különböző községekben a kulturházak épitése. Közbirtokosságok és más körületek egymást tulszárnyalták a nemes versenyben. Végig a megyében 43 épület emelkedett az iskolán kivüli népnevelés céljaira. Szebbnél-szebb, hatalmasabbnál-hatalmasabb épülettömbök ezek. Az a baj csupán, hogy üresek.

Az agypallérosásra vágyók előtt csukottan állanak az ajtók. A célkitüzésekkel ellenkezően falaik nem verik vissza a tudást hirdető okos szót. S ha néhanéha meg is nyilnak, rendesen a mercurea-ciuci ügyességnek is munkát adnak.

Szerény véleményünk szerint ez sehogy sem helyes igy. Az épületek fedél alá hozása nem tőke befektetési céllal történt csak. Azoknak leváltozott kötelezettségük van. Csupán az embereken multik végrehajtásuk. Életet kell vinni az épületeke. Duhajkodás helyett világosságot hirdető könyveket. Minden ember helyrehozhatatlan bünt követ el, nemcsak faja, hanem önmaga ellen is, akinek alkalma van a tudás kis ágacskáját ezekbe az épületekbe bevinni és nem teszi.

Valamikor kicsiny, de példamutató nép volt a székely. Összetartásában hatalmas erő rejlett. Ma oldott kévéként kétségbeesetten kallódik. S ez elszomoritó állapotok véget érni nem akaró sokasága mind a céltudatlan munkára vezethető vissza.

Három évvel ezelőtt nagyszabásu értekezlet zajlott le a helybeli római katholikus főgimnázium tornatermében. Márton Áron elnöklete alatt — látszólag — céltudatos irányvonalat jelző célkitüzések történtek. A gondolkozók azt hitték, történik valami. Tévedtek. Végeredményben semmi sem történt. Néhány emelkedett, néhány rosszul sikerült előadás hangzott el csupán s minden maradt a régiben. Hiányzott a lelkiközösség érzete s ez sorsot pecsételt.

Pedig a lelkiközösséghez vezető utat meg kellett találni. Ez irányban semmi erőfeszitéstől nem szabad visszariadni. A falusi értelmiség csak akkor véges valamit, ha a körüötte szervezetlenül élő lakósság lelkivilágát megismeri, megfelelően csoportositja, tanitja s lassan az élet szükségszerü élvonalába állapitja.

Kisebbségi életünk egyik megdöbbentően káros rákfenéje, hogy, aki néhány — önvélemény szerint — céltudatos lépést tett, két kezét követelőzve ajándékozásra tartja. Nem munkája eredményét, hanem jutalmát várja. Az eszébe sem jut, hogy vajon van-e jutalmazásra alkalom? Az elért „eredmény" egyenes arányban áll-e a hirtelen támasztott követeléssel?

Allitjuk: mig a csiki falvak nagyszerüen felépitett kulturházai üresen állanak, mig falaik között pontosan megállapitott időközönként nem veri fel céltudatos kultur- s annak nyomán közgazdasági-munka, nincs és nem is lehet szó jutalmazásról. Kit és miért jutalmazzon ez a nép? Kit és miért emeljen a vállára és hordozza körül diadalitasan?

Sulyos kérdések ezek. Válaszolni rájuk — sajnos — csak egy féleképpen lehet. Ki sem mondjuk, hogy hogy. Minek?... Minden gondolkozó tisztában van vele, aki a dolgok lényegével csak egy kicsit törődni szokott.

Előbb emlitettük, hogy a kisebbségi sors tulajdonsága az egymásra találás. Nagyszerü történelmi példák igazolják ezt. Minél nagyobb a külső nyomás, s nyomásfelület alatt lévők, annál jobban összebb bujnak. Fizikai törvény is ez.

Nyomás felületben nincs hiány. Sulyosabbnál-sulyosabb kövek nehezednek az életünkre. Megdöbbentő azonban, hogy ezekkel a kövekkel külön-külön „legjobb tudása mellett" akar megbirkózni a székely. Ugy látja, hogy igy, csak is igy érhet el eredményeket. Balga és szánalmas tévedés. Azonban, hogy ezt felismerjék megfelelő világosság kell. Sötétben, esetleg gyengén pislogó lámpafény mellett nem lehet a úbe cérnát fokozni. Az ilyen kisérletek csődöt mondanak.

Apró, de erőteljes mécseseket kell gyujtogatni. Lelkilángokat, melyek tudás és kulturára támaszkodva az élet modern küzdő szerszámai birtokában állanak sorompóba s védik és kiharcolják azt a darab kenyeret, mely nélkül élni nem lehet.

A tudomány és technika szédületes haladása mellett nem lehet avult közgazdasági eszközökkel kisér-

letezni. Az ilyenek lemaradnak a gyorsiramban ügető szekérről. Mi pedig ezt a szórakozást nem engedhetjük meg magunknak. Lépést kell tartanunk. De hogyan?

E kérdésnél kapcsolódik életünk legfontosabb tényezőjévé az iskolán kívüli halaszthatatlan népnevelés, mert csak megfelelő tudással rendelkező és kulturszinvonalon álló népközösség érti meg az idők parancsszavát. Csak az így előkészitett nép tudja gondolkozás nélkül sarokba dobni a faekét, ha ugy látja, hogy más, sokkal előnyösebb eszközt kell helyette beállitani.

Ma falun még mindig az a helyzet, hogy a földlucernát habszoló tehén egy-kettőre felfordul. Pedig könnyen lehetne segiteni rajta. A baj ott kezdődik, hogy nincs ki. A paidák végeláthatatlan sokaságának felsorolásában nem is megyünk tovább. Ez a körülmény napjaink fényesebben igazolja a falusszervezést illetőleg nem szervezést.

Néhány héttel ezelőtt e lap hasábjain cikk jelent meg egy dunamenti falu közgazdasági, társadalmi és kulturális életéről. Az ember azt hinné tulvilági mesét szőtt a játékoskedvü szerkesztő Ön, nem A tisztra valóságot irta. Dunakeszen tényleg parkettás, modern kutorokkal felszerelt, villannyal világitott, fürdőszobás lakásokban, rádió mellett élnek a gazdák. A szövetkezeti alapon szervezkedett gazdákat főiskolát végzett gazdatársaik irányitják. Tehát tudás veszeti, ami elhanyagolt álláspontunk között, elérhetetlen életszinvonalra. Korcsma azonban nincs. Az a balga, aki italon akarja megszedni magát a dunakeszieken, elveszett ember.

És most vessünk egy oldalpillantást azokra a millókra, melyeket évente a szesz elvitt Csikból. Azokra a borzalmas bajokra és oknélküli költségekre, melyeket a szesz idézett elő s tisztába jövünk önmagunkkal. Csikban is lehetne parkettás lakás, villany, rádió és más magas életszinvonal.

Tehát: népnevelés legyen a cél. A harisnya bizalmas összehozása a nadrággal. Fontoljuk meg: ez egyiknek sem lehet kárára.

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

Ujesztendő a román politikában. Az ujesztendő alkalmával a román kormány miniszertanácsot tartott, amelyen megjelent az uralkodó is. A miniszterelnök következő beszédet intézte a királyhoz:

— Az uj esztendő minden népnek nehézségek és aggodalmak között kezdődik. Azoknak a nehézségeknek és bajoknak hosszu sorához, melyekben az emberiség vergődik, hozzájárul ma a béke megszavazása is. A fegyverzörejek azzal a veszéllyel fenyegetnek, hogy meghiusitják azokat az erőfeszitéseket, melyeket ma mindenütt kifejtenek, hogy a világon a munka és egyetértés rendjét teremtsék meg. Hasson át mindnyájunkat az az ünnepélyes szózat, mely néhány nap előtt megrázta lelkünket. Megértően fogadjuk a felhivást, melyet Őfelsége a nemzet nevében intézett az ország minden fiához. Az erők és erőfeszitések alakuljanak át olyan cselekményekké, amelyek hozzájárulnak az ország megerősödéséhez és felvirágzásához. A kormány és a román nemzet rendületlenül halad ezen az uton. Boldog ujévet!

A király a következő beszéddel válaszolt Tatarescu szavaira:

— Szivem egész melegével köszönöm az ország nevében kifejezett jókivánságokat. Az elmult év nehéz esztendő volt, de elégtétellel állapitom meg, hogy az ország belsejében minden nehézség ellenére is minden programot el lehetett juttatni a megvalósuláshoz. Ma ujból kifejezem kormányomnak köszönetemet ezekért a megvalósításokért. Majd meglátjuk, mit hoz az uj év. Remélem, hogy ez az év a horizonton szürke és nehéz fellegekkel kerdődik, de megvan a reményünk, hogy népünk épitő szelleme meg fogja őrizni az országot sorsa rosszabbra fordulásától. De nem szabad behunyt szemmel várakoznunk; ez az év az örökös és erősödés esztendeje lesz. Én ezen a nagy felelősségű helyen, amelyen állok teljesiteni fogom kötelességemet népem iránt és ezen a napon, melyen lelkem melegével legőszintébb jókivánságaimat fejezem ki nemzetem minden fiának, megfogadom, hogy minden erőmmel és szeretetemmel dolgozni fogok a román nép jólétért és megerősödéséért.

Anglia és Franciaország katonai együttműködése Olaszország ellen. Az angol és francia politika egészen egyöntetűen halad O asszország ellen. A Párisban folyó katonai tanácskozásokra a két ország megállapodott arra az esetre, ha O asszország akár Angliát, akár Franciaországot megtámadná, akkor a két tengeri haderő együttesen lépne fel ellene. A hir Rómában óriási idegességet keltett.

Eddig három milliárdba került a keletafrikai expedició Olaszországnak. Abesszíniában tovább folynak a hadműveletek. Az olasz kormány ujabb egy milliárd lirát szavazott meg a további háboru céljaira. Mint ismeretes junius óta 3 milliárd lirát forditottak a gyarmati háboru költségeire.

Dum dum golyókat használnak az abesszinek Alois olasz népszövetségi megbizott panaszt tett Abesszinia ellen, hogy dum-dum lövedékeket használnak. Fényképfelvételeket mellekelt a robbanó golyótól megsebesült olasz katonákról.

Minden pillanatban kitörhet a mandzsu-mongol háboru. Távol keleten is egyre mergesednek az események. A mandzsu külügyminiszter legutóbb oda nyilatkozott, hogy kormánya nem tekinti Mongoliát rendezett államnak, hanem titokzatos szervezkedés központjának. Ezért fenntartja magának, hogy belátása szerint járjon el. Köztudomásu, hogy Mandzsu uo mögött Japán, Mongolia mögött a szovjet húzódik meg.

A kinai helyzetre vonatkozóan Hirota japán külügyminiszter mondta el célkitüzéseit: Kinának el kell ismernie Japán vezető szerepét a távolkeleten Japán-Kina-Mandzsukuo külön pénzügyi egységet kell alkosszanak.

Japán Németország szövetsége. Az orosz sajtó arról értesül, hogy Németország és Japán között kölcsönös segélynyujtási egyezmény megkötéséről van szó.

Anglia még nem foglalt állást véglegesen a megtorló intézkedések ügyében. Megvárja előbb Amerika elhatározását és attól teszi függővé a további lépéseket.

Eddig egyetlen repülő veszteséget ismernek el az olaszok. Az olasz hadvezetőség hivatalosan közli, hogy az eddigi hadjárat során csupán egyetlen repülőjük esett az abesszinek áldozatául.

Lindberg ezredes az amerikai gangszterek fenyegetése elől Angliába menekült és ott telepedett meg. Az ezredest, amint ismeretes állandóan azzal fenyegették, hogy másik gyermekét is elrabolják.

Február hó 5 ig életbelép az uj közigazgatási törvény. Juca belügyi alminiszter január 2-án Brassóban értekezletre hivta össze kilenc erdélyi vármegye megyefőnökét és polgármestereit. Az értekezlet az uj közigazgatási törvény végrehajtását beszélte meg, amelyet február hó 5-ig életbe akar léptetni a kormány. Az alminiszter ez alkalommal is kijelentte, hogy a kormány helyzete szilárd és szó sincs a távozásáról.

Könyvkötészeti munkákat
a legszebb és legtartosabb kiviteliben a legjutanyosabb árak mellett eszközöl a
Vákár üzlet, Csikszereda.

Fából vaskarika.

Ideges vonaglások sokasága szalad végig a világon. Drótok serege, különböző drótnélküli hullámhosszak vészesebbnél-vészesebb hireket továbbit az eltompult emberi fülekhez. Alig husz esztendő után ujabb vérözön lehetőségéről suttognak a hirek, hol szordinos, hol erőteljesebb hangon. Egyben azonban kétségtelenül egyeznek: a magasabb értelemben vett emberi békének vége.

A vén Európa apró érdekszövetségekre tagozódva éhes farkasokként kergeti népeit egymással szembe. A gyűlölettől fűtött hangzavarban elvész az emberi szó. A minap még nagyhangon békét hirdető Anglia, a „béke" érdekében élesre köszörült kardot szorongat. Érdeklődik itt is, ott is, hogy szükség esetén, hogy is áll a szénája?

S az egymásután érkező válaszokból sehol egyetlen emelkedett hangot kivánni sem lehet. Senki sem félti az annyira szükségszerű békét. Háborut hirdetnek a háboru ellen. Fából vaskarikát!

Védelmi háborura készülődnek. Közben nem találják a támadót. Így is van ez rendjén a hóditásra törekvők körében. Avagy Musszolini szivre tett kézzel beismeri e, hogy támadó fel? Szó sem lehet erről. A fascizmus „embermentő" tüzében harcisra kovácsolt olasz agyvelők egyöntetűen azon az állásponton vannak, hogy egy civilizálatlan vad nép ellen az emberiség nevében inditottak „védőháborut". A „szabadembert" védik, a „rabszolgaság" ellen. Mintha a négus a római forumon, csengő Mária Terézia tallérok ellenében szerezte volna be a kiskirályai részére szükséges rabszolgasereget?

Korszakalkotó porhintés. S ezért a „nagyszerű" ötletért milliók sokasága szenved máris. Emberek ezrei harapnak a fübe.

Érdekes tünete a gombamódra szaparodó székely verekedéseknek, hogy az első pofon után hatalmas kavarodások támadnak. Atyánkfiai, jobb foglalkozás „hiányába", amugy istenesen pufölni kezdik egymást. Nem nézik kit és hogyan ütnek, csak ütnek, mert viszket a tenyerük. Ez esetben is ez a mindenképpen elitélésre méltó emberi „munka" nyilvánul meg a világban. Nagyvonalu, soha nem látott és tapasztalt verekedésre viszketnek a tenyerek. Hogy van-e ok rá, vagy nincs az mellékes körülmény. Egyedül a cél, a verekedés a fontos! S ha a „nagytorna" ideje elérkezik azt hiszik, hogy minden rendbe jön. Az ellentéteket, bála az élesre csiszolt feltaláló koponyáknak, megfelelően modern gyilkoló szerszámokkal egy kettőre „elintézik". Ezután majd békés egyetértésben fognak „nagyvonalu" életet folytatni azok, akik megmaradtak.

Minden bizonnyal igy gondolják, mert ellenkező esetben érthetetlen ez a nekivadult hajrá. Az a vakság, amivel emberek sokasága sirgödrét ássák előre.

A „CSIKI LAPOK" TÁRCÁJA.

Érdekességek Csiktaplocza község multjából.

XVI.

Taplocza szomoru szerepe a „madéfalvi veszedelem" eseményeiben.

Folyó évi január hó 7-én hajnalban 172-ik esztendeje annak, hogy a Madéfalvára összesereglett őseinket kegyetlenül lemészároltatta az orvul támadó s hálátlan osztrák önkény.

E gyászos emlékü eseményről „madéfalvi veszedelem" cimen már többször hallottunk előadásokat s lapokban is olvastunk visszaemlékezéseket, de — ugy gondolom, hogy — akárhányszor is ujitották fel lelkünkben ezeket a tájó emlékeket, még mindig nem hallottuk annyiszor, hogy azok fölött egy-könnyen s talán: végérvényesen! napirendre tudnánk térni.

Sőt, az ártatlanul lemészároltak emléke iránt való kegyeletünk lángja állandóan kell égjen lelkünkben!... s hogy e láng kellő tápot nyerjen s ne lankadhasson el annak, minden időkön át, a zsarnokság tehetetlen dühére és rut hálátlanságára világitó fenye: azért évenkint kellene felhasználjuk a januári hosszu téli estéket arra, hogy a visszaemlékezés olaját öntsük az életküzdelmeink közben lankadozó lángra, mert szükségünk van arra, hogy az minden időkön át tennen hirdesse, hogy az ártatlanul kiontott vér bosszuért kiált fel az egekre, miért is a szenvedések láttán kéjelgő zsarnok sem élvezheti örökké bosszuálló tettének fanyar gyümölcseit!...

Szomoru, busongó székely jeremiádokba kellene foglalnunk a madéfalvi önkény minden borzalmát s nemzedékről-nemzedékre hagyományozni annak keserű áriáit, hogy sohase szünjön meg a méltó büntetést az Égtől lesiró átok, amig még egy székely sziv dobog ezen az ártatlan vérrel áztatott földön, amelyik kéjelgő Néróink tobzodó dühének egyedüli tanuja még! —

Hagyjuk — tehát — a mai, mindennapi, gondjainkat s e gyászos évfordulót — nyomtalanul — mi se szalasszuk el!...

Emlékezzünk vissza kegyelettel őseink 172 év előtti véres vizkereszt jére!... s ezzel összefüggésben lássuk azt a szomoru szerepet is, melyet a sors Taploczának juttatott e gyászos-emlékü eseményekkel kapcsolatban.

De kezdjük a legelején!...

* * *

1758-ban futótüzként terjedt el a hir, hogy Moldovafelől nagyobb tatár-csapat készül betörni Csik-székbe, amelyik — századok óta — valóságos országutja volt a tatár hordáknak.

A megrémült nép részint az erdőkbe menekült, részint Somlyóra gyülekezett, ahol Bocskor Pál háztőnök rendezése mellett erélyes védelemre készült; mások pedig Haller Pál, Csik-, Gyergyó- és Kászon-székek főkirálybirója, vezetése alatt a fenyegetett szorosok védelmére siettek.

A tatár betörés elmaradt... Haller Pál pedig — visszajövet — Taploczán, a szétoszló csikiak előtt, azt a nyilatkozatot tette, miszerint: „Nagyon kell sajnálni, hogy a szükséges fegyverekkel nincs felszerelve a székely nemzet, mely e szoros s a természettől őrségre megerősitett helyen, az egész keresztenység védő-bástyája gyanánt állhatna"...

Persze, akadtak akkor is emberek, akik „Haller Pál uram"-nak Taploczán elejtett szavait Bécsig juttatták s hogy nem minden eredmény nélkül tették ezt, azt a következmények nemsokára igazolták is!

* * *

Bécsben ugyhatározták, hogy a székelységet föl kell fegyverezni s határőr szolgálatra parancsolni.

A fegyver-feladási kisérlet 1762 október hó 24-én vette kezdetét, mely napon Bukow már Gyergyószentmiklósra érkezik, hogy a gyergyóiakat zászló alá eskesse.

Ambrus Ferenc, „a nép orátora" azonban bátran mond ellen minden felfegyverzési kisérletnek, amit az összesereglett atyafiak is hangosan helyeselnek.

Bukow látva, hogy a fegyverbe állitás erőszakkal nem megy, Ambrust és társait igyekszik megvesztegetni, később pedig megfélemliteni, hogy általuk a nép is — szó nélkül vegye kezébe a fegyvert, de Ambrusék szilárd jellemén minden megvesztegetési kisérlet megtörik s inkább szenvednek 14 napot nehéz vasban a szeredai vár pincéiben, hogysem elárulják azokat, akik ősi jogaik védelmével őket megbizták...

Végre is csak Sikó József gyergyószentmiklósi lelkész árulása folytán és megvesztegetéssel sikerül 40 szentmiklósit felesketeniök s ezzel a bomlasztó folyamatot Gyergyóban beinditani, mely után Bukow már október hó 26-án Csikba jött, hogy itt folytassa a már — nagy bajjal — megkezdett munkát.

Szeredában a vár előtt várta őt az oda berendezett lakosság, de amikor megtudták, hogy miért parancsolták oda őket: ellent mondottak s minden fenyegetés daczára is lerakták fegyvereiket...

Ugyanezt tették a Taploczára felrendelt háromszékiek is!...

Ezt látva a bizottság, ujra a vesztegetés eszközéhez folyamodott. Ilyenformán akadt is hét szentimrei huszár, akik hajlandóknak mutatkoztak az esküt letenni.

Mivel már estére járt az idő, Bukow, a hét szentimreivel, zászló alatt, Taploczára jött s itt azoktól az esküt bevéve, gondoskodott arról, hogy pénzbeli jutalmat is kapjanak.

Nem látják a balgák, hogy minden erőszakos intéskedés ujabb sérelmek magvát hintik el. Ezek aztán idővel, ha az „időjárás“ kedvez, ismét életre kelnek. Harciriadóra szólító harsonákat dugnak az észtvesztett ember szájába s ujabb „vedelmi“ háboruk sokasága születik az előbbi „védekezésekből“.

A harc alaptörvénye, hogy a győzők mellett vesztesek is szerepelnek. Ugy „békét“ kötni, hogy az összes felek megelégedetten hagyják el a harcizajokat felváltó tárgyaló asztalokat, elképzelhetetlen lehetetlenség.

A félelmesen vészes idők, nyilt és tárgyilagos éssjárást követelnek. Igazi értelemben vett emberi szellemet. Es természeténél fogva kizárja az ellenségeskedést. Es világos. Érthetetlen tehát az a nekivadulás, ahogy hol itt, hol ott fütik az ellentétektől amugy is izzó kazánokat. Pedig egyedüli helyesut az, ha az izzó kazánokra homokot szórnak s az ellentétek fölé zöldposztót fessitenek ki és emberi életeket nem veszélyeztető érvcsatával próbáljak és jó akarattal fogják is rendezni a dolgokat.

A békés rendezéshez azonban magas emberi gondolkozás kell. Es hiányzik. Az uj idők egyre jobban nekivaduló szelleme elhanyagolta ezt a „mihaszna“ nevelési ágat. Egyszer kétségbe esetten s egyben későn fog rádöbbenni az emberiség, hogy mekkora és helyrehozhatatlan hibát követett el önmaga ellen?...

A helybeli ifjuság példátmutató szervezkedése.

Az utkeresésen idejet eljük. Magára maradt egész faji gazdasági és kulturalis világunk lassan két évtizede lázasan kutatja az élet utjait. Keresi a vágásokat, amelyek kivezetik azokból az elrekedésekből, ahova juttatta a sorson kivül a sikertelen próbálkozások egész serege is.

A nagy pusztaságban nem állunk hangos szó nélkül. Ugyancsak megnövekedett azoknak a száma, akik magukat a történelmi idők isteni küldöttjeinek tekintik. Bővében vagyunk az olyan mentési akcióknak és tehetetlenkedéseknek, amelyekben egyre nagyobb verseny indul e népnek szállitási jogáért. De a pusztaságból való kivezetés körül folyó nagy mentési müveletek egyre sikertelenebbek és még mindig nem tünt fel az a láng, amely pontos irányt mutat vándorlásaink között.

Különösen az ifjusági problemánk mutatja a vergődésnek kilátástalan erőfeszitéseit es egyben azt a területet is, amelyet a kontár kiserletezéseknek, rövid munka utan bert követelő szamitasoknak dus termése feküdt meg.

És azt hiszük, hogy a mi ifjuságunk ebben a rideg, minden támogatás nélküli álló es egeszen magára maradt körülmények között is utat talált.

Emlekeztetünk kell a közönségünket eselőtt két évvel tortent esemenyekre. Ifjusagunk akkor vette kezebe a sajat soranak iranyitasat. A katholikus Népszövetseg kereteben mükedvelő csoportot szervezett.

Cejuk a kultur munka volt. Dolgozni, szervezetten produalni, teremteni minden festünes nelkül. Es só lepesük az volt, hogy a sajto tamogato munkájat kezdtek. Ugyanakkor pedig kifejezetten kertek, hogy az ifjusagot szerepeivel ala mavel ne dicserjük. Hagyjuk el az eddig szokásos és megkivánt dicszuhatsagokat. Ők erre nem reflektálnak. A szerény, a köznek hasznára való munkának tettek fogadalmat. Nem akarnak ők ezen keresztül sem lendülni sem ugrani. Ismeretlenek akarnak maradni. Számukra csak az fontos, hogy az ifjuság saját magára találjon, együtt maradjon, hogy az elkövetkező idők nehézségei között egymás szeretetéből és bizalmából meríthessenek erőt jövőjük kialakitásához.

Két év telt el. És azóta most Szilveszter estéjén lépett nyilvánosság elé az az ifjuság, amely városunkban a minden társadalmi választófalat eltüntető, az önképzésnek, a hasznos épitő munkának utjaira lépett.

A Szilveszter-est volt az első alkalom, amikor ifjuságunk jelentkezett. Teljesen önállóan, saját lábán. Egész programmjuk a komoly, céltudatos munkának friss levegőjét hozta. Jól esett látni, hogy a két év előtti elindulásban nem csalódtunk. Gyakorlati eredmények vannak. Az ifjuságunkban hatalmas kiaknázatlan energia források szunnyadnak, amelyek a helyes utaknak megtalálásával az életkedvnek, lendületnek bőségét ontják.

Ezt érezte városunk egész társadalma, amely a Szilveszter-est keretében a család bensőséges melegével találkozott. Ritkán látott a Vigadó olyan hatalmas közönséget, mint amelyet vonzott városunk ifjuságának ez az egészen önnálló rendezése.

Azt hiszük, hogy a működvelőink kivánsága szerint cselesszünk midőn nem dicsérünk meg senkit külön.

Ezek a kedves „matatóink“ — ahogyan magukat nevezni szokták tehetségkutató munkájukban a működvelőink — igazán meglepő tanujelét adták a komoly, arra termett munkának.

Nehezünkre esik, hogy az elismerés hangján ne szóljunk külön-külön és nevszerint azokról a kedves trefákról, énekekről, müvészi táncszámokról, az ifjuság dzsesz zenekaráról, amelyek olyan felejthetetlen Szilvesztert szerezték, de tartjuk magunkat az ifjuság azon kéréséhez, amelyet évekkel eselőtt hozzánk intézett. Meg is kötelességünk Sz. Csáki István magas szinvonalu konferanszáról és arról a hatalmas munka teljesitményről megemlékezni, amely által Lőrincz Géza uj oldaláról mutatkozott be, mint rendezői tehetség.

A szereplők nevei: Albisi Gabi, Balogh Katica, Biró Zoltán, Buzás Bella, Csirják Ilus, Csáki Bandi, Dezbek Jolán, David Bössi, György Tóni, Ferenczi Mici, Kösztler Ilikó, Lőrincz Géza, Lőrincz Pista, Mandel Zoltó, Nuridsány Marczi és Bandi, Papp Ibuci, Schmiedt Iren, Sprencz Gizi, Sprencz Gyurka és Feri, Székely Bözsi, Szava Vera, Tarsay Ernő, Zakariás Gabi.

Segitsük az uj magyar intelligenciát!

Minden évben karácsony körül Erdély magyar közönségéhez fordul a magyar főiskolai hallgatóság kérő szava. Evente hagyományosan megrendezett diákbálnak alkalmával ismételten reámtereli a magyat társadalom figyelmét saját problémájára, mely azonban egyuttal egész népközösségünk kérdése is. A segitséget kérő szóra eleddig minden évben Erdélyszerte megnyiltak a szivek az aggódó figyelem a leendő magyar intelligenciára irányult. Eppen ezért készséggel adunk helyet ezidén is a főiskolások felhivásának s a magunk részéről csak hangsulyozni tudjuk a kérdés fontosságát.

Az 1936 évi cluji magyar diákbál főrendezőségének felhivása:

Az 1936 évi cluji magyar diákbál főrendezősége nevében a hirlapok hasábjain tisztelettel fordulunk az erdélyi magyar társadalomhoz s a pazarlás elkerülése végett ez uton kivánjuk mindazt közölni, amit eddig külön nyomtatványon hoztunk az érdeklődő erdélyi magyar családok tudomására.

1. 1936 február 8-án a cluji magyar főiskolai hallhatóság ismét megrendezi szokásos diákbálját a Székelyek Cluji Társasága keretében szegeny sorsu diáktársaik felsegélyezésére. Köztudomásu ugynis, hogy évek óta a diákbál legfőbb anyagi forrása a diáksegély akciónak s igy a diákbáltól függ, hogy városunk ezer magyar főiskolai hallgatója, kiknek tulnyomó része ma képtelen anyagi nyomoruságban küzködik, milyen mértékben élvezhet anyagi és *természetbeni segélyt és ezáltal hogy* biztosithatja tanulmányainak folytatását.

A védnöki adományok teljes egészében, valamint a bál tiszta jövedelme e célból az Országos Magyar Párt Diáksegélyakciójának és az Ellenzék Diákmenzájának javára fordittatik.

2. Tisztelettel kérjük tehát mindazokat, akik eleddig is tanubizonyságát adták aggódó szeretetüknek, hogy ez idén külön védnöki felhivás nélkül szokásos adományukat „Magyar Diákbál 1936, Kovács Gyula urnak“ cimére Cluj, Collegiul Reformat cimre elküldeni sziveskedjenek, ahol a pénzadományok átvétele a főiskolás rendezőség teljes ellenőrzése mellett történik s az adományt hirlapilag nyugtázzuk.

3. Ezévi diákbálunkat az egyszerüség jegyében rendezzük meg, hogy minden felesleges kiadást elkerüljünk s ezzel minden leit a diáksegélyakció javára megmentsünk. Reméljük, hogy magyar társadalmunk pártfogása nem marad el most sem, amikor a felhivásnak ezt a kollektiv formáját választottuk hirlapjaink szives jóváhagyásából.

Cluj, 1935. december hó.

Medgyesi Béla elnök,
Hunyady Mátyás, László András, Nagy Zoltán, Tőkés József
társelnökök.

Keresek sürgősen a varos közepen egy szoba, konyhas lakast vagy egy konyha es kamra helyiséget. Cim a kiadóhivatalban.

Felhivás lapunk előfizetőihez!

A Csiki Lapok előfizetőit kérjük, hogy lapunkkal szemben fizetéses kötelezettségüket teljesiteni sziveskedjenek. A Csiki Lapok hétről-hétre pontosan megjelenve, minden nehézségek között igyekszik ellátni azt a feladatot, amelyet a sors számára elrendelt. Semmi egyéb támpontunk nincs ebben a munkában, mint olvasó közönségünk támogatása. A nehézségek egyre fokozódnak. Lapunk megjelenése igazán attól függ, hogy közönségünk megérti-e azokat az erőfeszitéseket és áldozatokat, amelyeket megkiván egy magyar hetilapnak a fenntartása. — Abban a reményben, hogy olvasóink jóindulattal látják szükségét annak a posztnak, amelyet lapunk betölt, kérjük tovább is az eddigi támogatást. Arra kérjük, hogy az előfizetéseket megujitani s különösen a hátrálékokat rendezni sziveskedjenek.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A tanitó kiütötte egyik szemét a gyermeknek.** Szakács Ferenc joseni gazda feljelentest tett az ügyészségen Ciuci állami tanitó ellen hivatalos hatalommal való visszaélés és sulyos testisértés büntette miatt. Az történt ugyan is, hogy a tanitó joseni áll. iskola II-ik osztályában a tehénről tartott előadást. Egy Szakács Ferenc nevü gyermek nem figyelt. Erre a tanitó egy pálcával olyan szerencsétlenül ütött a gyermekhez, hogy annak kifolyt egyik szeme. Az igazgató ekkor azonnal odahivatta a gyermek édesanyját. Megmagyarázta, hogy véletlenségről van szó és ezer lejt adott a gyermek azonnali gyógykezeltetésére. Cujra szállitották, ahol megállapitottak, hogy a szegény iskolás fiu egyik szemét olyan szerencsétlenül ütötték ki, hogy a másik szem idegei is megsérültek és igy teljes vakság következhetik be. É testületünk szerint ezt a borzalmas tragédiát a vármegye képviselői a parlamentben is szóváteszik. — A bottal való nevelésnek és tanitásnak az ideje lejárt. Ahol még ragaszkodnak hozzá, könnyen okozójává válhat ilyen szörnyü, egy embernek egész életét tönkretevő szerencsétlenségnek.

— **Szerencsetlenség.** Aver Lajos mihaileni vasuti munkás a vonat alá zuhant. Egyik karját a kerekek annyira összeroncsolták, hogy azt a helybeli közkórházban amputálni kellett.

— **Eljegyzések.** Ilyés Rozsó falpari üzemvezető 1935 évi december hó 26 án eljegyezte városunkból Hajnód Mariczikát, Hajnód Sándor leányát.

— Popper Erzsike Budapest és Mayer Béla fakereskedő Csikszentgyörgy jegyesek.

— **Reformatus tea-est.** A helybeli református Nőegylet 1936 évi január hó 5-én (vasárnap) délután 6 órai kezdettel, az Európa éttermében tea-estet rendez, amelyre ezuton is meghivja városunk és vidéke közönségét.

— **A bucuresti Bragadiru jégkorongütő csapata 1936 januar 5-en es 6 an varosunkban jatszik ket merkőzest.** A fővárosnak második csapata a Bragadiru amely már Tenis Club néven mérkőzött a helybeli jégkorongütőkkel. A mérkőzések ugy január 5-én mint 6-an délután fél 3 órakor kezdődnek.

— **Hitel es Értekesitő Szövetkezetet alakitott varosunk közönsege.** A mult vasárnap nagy érdeklődés mellett megalakult városunk Hitel és Értékesitő Szövetkezete. A Szövetkezet elnökül egyhangu lelkesedessel Dr. Daradics Felix ügyvédet választottak meg.

— **Sandominic község uj iskolákat épit.** Sandominic község két iskola épitésére kapott rendeletet. Egy hat tantermes egy emeletes és egy négy tantermes épületet kell még ebben az iskolai évben átadni a rendeltetésének.

— **1935 december hó 1-től ismét levonják az 1%-ot a munkanelküli alapra.** A vállalatoknak és munkaadóknak tudomására hozza a Munkásbiztositó pénztár, hogy 1935 évi december hó 1-től kötelesek fizetni az 1% os ja ulékot a munkanélküli alapra.

— **Községi Jegyző urak figyelmebe.** A kiskoru árvak személyi, egészségi állapotáról szóló évi jelentés a Vákar nyomdában kapható.

— **Harom honap 5 ezer lej.** Szabó András raculi gazda ügyet tárgyalta gyorsitott eljárással a törvényszék december 30 án. A történet a régi. Szabó András betért a korcsmába. A kelleténél többet ivott. Megoldódott a nyelve és a világ sorsát kezdte osztani. Ezközben olyan területekre tévedt, amelyek a magasabb diplomácia körébe és nem a csicsói korcsmák világába tartoznak. Az eredmény természetesen az lett, hogy rövidesen csendőr került elé, jegyzőkönyvet vett fel s huszonnégy órán belül már 3 hónapi börtönt és 5 ezer lej pénzbüntetést fogott ki szegény Szabó András. — Nem tudjuk eléggé hangoztatni, hogy csak magának és családjának okoz rendkivül nagy károkat és szenvedéseket mindaz, aki még mindig nem tanult meg komolyan viselkedni.

— **Hirtelen halál.** Dumitru Uuguritu, a helybeli pénzügyigazgatóságnak 31 éves tisztviselője, december 30 án a dragasani vasutállomáson összeesett és meghalt. A derék, szolgálatkész és becsületes tisztviselő, szülei látogatására utazott hazá. Hirtelen halála nagy részvétet váltott ki mindenfelé, ahol ismerték szerény, munkás életét.

— **Gyilkossági kisérlet... Ambrus András ciucsangeorgiu lakós házába karácsony éjjelén betört Sas Benedek és megöléssel fenyegette a házigazdát. Sas ellen gyilkossági kisérlet miatt eljárás indult.**

Utána pedig, mint aki biztos volt a dolgában, a szükséges utasitások hátrahagyásával, már október hó 28-án Kézdivásárhelyre utazott, hogy a háromszékiek között is — a helyszinen — kezdhesse meg a szervező munkát.

Alantassai azonban továbbb is Taploczán maradtak s a kezükben lévő, bőségesen ömlő „judáspénz“, a beesküdött hét (7) huszár példája, a Szentimrén állomásozó kapitány vesztegetései és fenyegető magatartása csakhamar érezteték is hatásukat.

E bomlasztó munkának a csiki részeken — egyik legtevékenyebb munkása Lukács csikszentdomokosi jelkész volt, aki állandóan a fegyver-felvétel mellett ágitált...

Közben az idegen tisztek a felesküdötteknek minden kihágását elnézték; a polgári vezetők elleni gyülöletet folytonosan szitották; testvért testvér ellen izgattak, minek következtében, a már fegyverben állók, megrohanták és kifosztották a nemesek és polgári hivatalnokok lakásait, a közpénztárakat pedig lefoglalták....

E „szabad-világ“ láttára s a mindjobban erősödő fenyegetések hatása alatt, már október hó 31-én, 99 ember jött fel Szentimréről és Szentkirályról Taploczára, ahol — Bukow távollétében — Caratto vette be tőlük az esküt.

Példájukat nemsokára követték a többi községek is, kivéve Szépviz, Csikszentmiklós, Delne, Pálfalva, Madéfalva, Szentlélek és Menaság lakóit, akik még ekkor sem voltak hajlandók feleskűdni...

Már az eddigiekből is kitetszik, de a későbbiekből még biztosabban megállapitható, hogy — a fenyegetések hatása alatt — a taploczaiak is esküt tettek.

Ilyen körülmények között telt el az 1762-ik év! Semmi megnyugtató nem volt benne!... De — amint Losteiner töljegyzi — az 1763-ik év sem valami biztató előjelekkel köszöntöt be. G. S.

(Folyt. köv.)

— **Huszlej adóhátralékért.** Ekkora összeg miatt történt. Chitianu Constantin adóvégrehajtó, Bucur Mihail és Teodor Tanase csendőr pontosan 20 lej adóhátralékért jelentek meg Molnár György (néma) lunca-de-mijloci gazda házánál. A gazda azt állította, hogy nem tartozik. A szabad polgár ezen véleménynyilvánításának következménye egy 12 napon tul gyógyuló sérülésekről tanuskodó orvosi bizonyitvány lett. Molnár György (néma) most ennek alapján feljelentést tett az adóvégrehajtó és kisérete ellen, akik a tanuk állitása szerint is durván bántalmazták őt. A hatósági közegek durva verekedését látták és arra tanuskodnak Nika Anna, Tankó Márika és Bodor András Dávidé.

— **Az ünnepek és a bicska.** Milyen boldogság volna egyszer azt a hirt közölni, hogy nagyobb ünnepek alatt sehol a vármegye területén nem működött a bicska. Nem jutunk el soha népünknek ehez a szellidségéhez, kulturájának ehez a fejlettségéhez. Pedig milyen szégyen ilyen körülmények között is állandóan a testvér vérnek oktalan kiontásáról beszámolni, milyen bün az meg nem érteni, hogy az idők józanságra, takarékosságra és egymás szeretetére intenek. Nem tudunk ugy látszik felemelkedni azokba a magasságokba, ahonnan el kell itélni minden alacsony indulatot, amely egymás életére tör. — Elég szomoru, hogy még a karácsony ünnepek sem teltek el vér nélkül. Kedves Gergely csandominici legény Biró József társát bicskázta össze. Birót a helybeli kórházban ápolják, Kedves az ügyészség fogházában várja véres tettének méltó jutalmát. — Ugyancsak Csandominic községben az egyik korcsmában Barabás Lajost egésszen ártatlanul ütötte fejbe Bara Lajos olyan sulyosan, hogy 20 napon tul gyógyuló sebesülést szenvedett. — Tomesti községben pedig a község plebánosának állandó intelmei dacára rendeztek a legények olyan verekedést az ünnepek alatt, hogy az egész falu hadszintérré változott. Bács Vilmos, Szebeni András eszméletlenül maradtak a csatatéren, Antal Andrást megszurták. — Nem folytatjuk tovább. Minden kösségnek a saját szegyenfoltja ha bicskázódások fordulnak elő. Éppen ezért a falu fiatalsága saját maga szervezze meg a bicska elleni harcát.

— **Büntetésének letöltése közben érte a halál.** Biró Antal csandominici lakós 3 hónapot és 5 ezer lej büntetést kapott. Ezen büntetéséből már letült a szegény ember 3 hónapot s az 5 ezer lejért járó száz napos büntetésének is bozzá kezdett a letöléséhez és már ebből is lejárt 30 nap. A mult vasárnap reggel Biró Antal hirtelen a fogházban rosszul lett és szivszélhüdésben meghalt.

— **Halálozás.** Kelemen Dánesné szül. Sillé Julianna, 36 éves korában, 1935 évi december hó 29-én meghalt Ciceu-ban.

— **Jigodin község ifjuságát az „Astra"-ba szervezték.** Zsögöd község magyar ifjusága elhatározta, hogy egyesületbe szervezkedik. Az elhatározást tett követte. Az alakulást kimondták és a falunak magyar ifjusága ugy döntött, hogy az Astra román közmüvelődési egyesülethez csatlakozik szervezkedésével.

— **Egy jellemző eset.** A Budapesten megjelenő „Uj Magyarország" cimü napilap egyik december eleji szama a delnitai Szent János templom restaurálásáról a következő szavaros és téves tudósitást közli

„Megkezdik a csikdelnei gótikus templom helyreállitását. Csikszeredából irják: Az Erdélyi Karpát Egyesület egyik nyári kirándulásán a csikdelnei erdőben a XV.-ik századból származó gótikus templom maradványra bukkantak a kirándulók. Az egyesületben később mozgalom indult meg a templom helyreállitására. A mozgalom vezetője *Wansor Géza*, csikszeredai rajztanár, aki illusztrált tanulmányt adott ki eddigi kutatásai eredményéről és annak jövedelmét a templom helyreállitásának költségeire ajánlotta fel. Ilyen módon 25 ezer lej gyült össze. Más uton is folyt társadalmi gyüjtési akció, ugy hogy a közeljövőben megkezdik a helyreállitási munkálatokat". Igy szól a cikk, amelyet a radió is ennek alapján igy adott le. Most csak arra vagyunk kiváncsiak, ki lehet az a „jól informált" csikszeredai tudósító?, aki ugy látszik a Xántus-kápolnadolgát összekeverte a delneivel. Ilyen tudósitásból nem kérünk a jövőben!

— **Köszönetnyilvanitas.** Mindazoknak, kik édes jó anyánk halála alkalmából részvétüket nyilvánitották, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Sumuleu 1935 évi december hó 29-én.

Márton testvérek.

Háló, ebédlő és iroda berendezések
a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig
mélyen leszállitott árakkal
beszerezhetők:
Nagy G. József asztalosnál, **Zsögöd.**
Megfelelő biztositék mellett részletfizetésre is.
1—

HEGEDÜÓRÁKAT
conservatoriumi módszer szerint, jutányosan ad:
SPRENCZ GIZI, Csikszereda
Str. Cap. Vulovici (Hargita-ucca) 26.

Fakereskedő urak figyelmébe! | **In atenţiunea Dlor comercianţi de lemne!**

Bevételi és kiadási utalványok
Mandate de intrare şi eşire
Bérfizetési jegyzék (Listă de plată)
Anyag- és erdőfelvételi könyvecskék
Cărticică de inventar pentru materialul în deposit şi pădure
Előleg könyv (faragottfa, gömbfa, gömbrud)
Cărticică de avans (pe lemn rotund etc.)
Fuvar-bárca (Barţă pentru căraşi)
Munkások nyilvántartása (zsebben hordható)
Evidenţa lucrătorilor (ptru purtat în buzunar)
Orvosi utalvány (Certificat)
Számlakönyv (Factura)
Szállitási kimutatás (Consignatio)

állandóan raktáron, legjutányosabb áron beszerezhetők
VÁKÁR könyvkereskedésében, M.-Ciuc.

totdeauna în depozit, pe lângă preţuri moderate la
LIBRĂRIA VÁKÁR Mercurea-Ciuc.

Mindennemü nyomtatványok megrendelésre a legszebb kivitelben a legpontosabban eszközöltetnek.

Román és német nyelvoktatást vállal kezdőkkel és haladókkal, képesitett nyelvtanárnő. Cim a kiadóhiv.-ban.

A „MUNKA"
ÁLTALÁNOS UTBAIGÁZITÁSI INGATLAN ÉS ÁRUFORGALMI IRODA
1935 év január 1 én működését ujból megkezdette
Elvállalja számadások vezetését, ellenőrzést, mérlegek, adóbevallások elkészitését a törvényes előirások szerint.
Vidékiek minden megbizását azonnal teljesitti, minden ügyben eljár Jogi ügyekben ügyvédünk áll a megbizók rendelkezésére. 1—
Közvetitjük házak, villák, telkek, mezőgazdaság birtokok vételét, eladását vagy bérletét
Sz. Csoh István, Mercurea-Ciuc,
Calea Ştefan-cel-Mare 21. szám, földszint.

ELADÓ: 1 lakás, mely áll 6 szoba, konyha, fürdőszoba, kamra, csukott veranda, nagy gyümölcsös, vetemányes kert és mellékhelyiségekből; 1 lakás: 5 szoba, konyha, kamra, fürdőszoba, csukott veranda, kocsiszin, nagy istálló és gyümölcsös kerttel továbbá irógepek, egy alig használt mély gyermekkocsi. Cim a kiadóhivatalban.

Villanyórát keresek megvételre
Cim a Vákár nyomdában.

MODELL KALAPOK
tiz naponként uj formák olcsó árban, megtekinthetők
VENCZEL TANÁRNÉNÁL
Ugyanott készülnek mindennemü női kalapok elsőrendü anyag hosszadásával. Kalapok átalakitása a legrövidebb idő alatt.
Csikszereda, I. C. Bratianu (Gimnázium)-ucca 112. sz., a Sörház közelében.

6 drb házhely akár egyenként, akár együttesen is, épitési anyaggal a helyszinen vagy anélküli, eladó. Értekezni lehet Kalfás József tulajdonossal, Csikszereda.

Mühelyemet áthelyeztem
Bratianu-ucca 11 szam ala, a Telea-fele vendegló udvarára, ahol továbbra is
HÓ ÉS SÁRCIPŐKNEK
mindenféle szakszerü javitását, vulkanizálását és
autógén heggesztést
szolid árak mellett vállalok. Kéri a nagyérdemü közönség szives pártfogását:
Bocskor Imre
egyedüli vulkanizáló, Mercurea-Ciuc.
3—8

Eladó 1 darab amerikai két rugós, tő cseres, szép, erős, tiszta hangu **Gramofon lemezekkel.** — Cim a kiadóhivatalban.

MEGVESZEM báró Orbán Balázs: „Székelyföld" cimü müvenek 3-ik (Háromszékmegye) kötetét. — Cim a kiadóhivatalban.

KÖNYVTÁR KIEGÉSZITÉSRE 90 darab modern diszkötésü magyar könyv olcsón eladó. — Cim a Vákár üzletben.

Töltő-tollak javitását és tisztitását vállalja a Vákár üzlet.

Naptárak
az 1936-ik évre
legszebb és legolcsóbb kivitelben, mindenféle nagyságban beszerezhetők
Vákár
könyvkereskedésében, Csikszereda.

Nyomatott Vákár K. könyvnyomdájában, Csikszeredában.